

Česká literatura
20. století II
(doc. Špirit, PO
10:50 – 12:25)

<https://dl1.cuni.cz/>

Česká literatura 20. století II - seminář

klíč k zápisu: ceslitsem20

Česká
literatura 20.
století II
(doc. Špirit,
PO 10:50 –
12:25)

Dvousemestrální seminář orientuje na příkladu vybraných děl v chronologii literárních dějin, v proměnách tvárných uměleckých postupů, v jejich dobové recepci a v různých způsobech literárněhistorického zvěcnění.

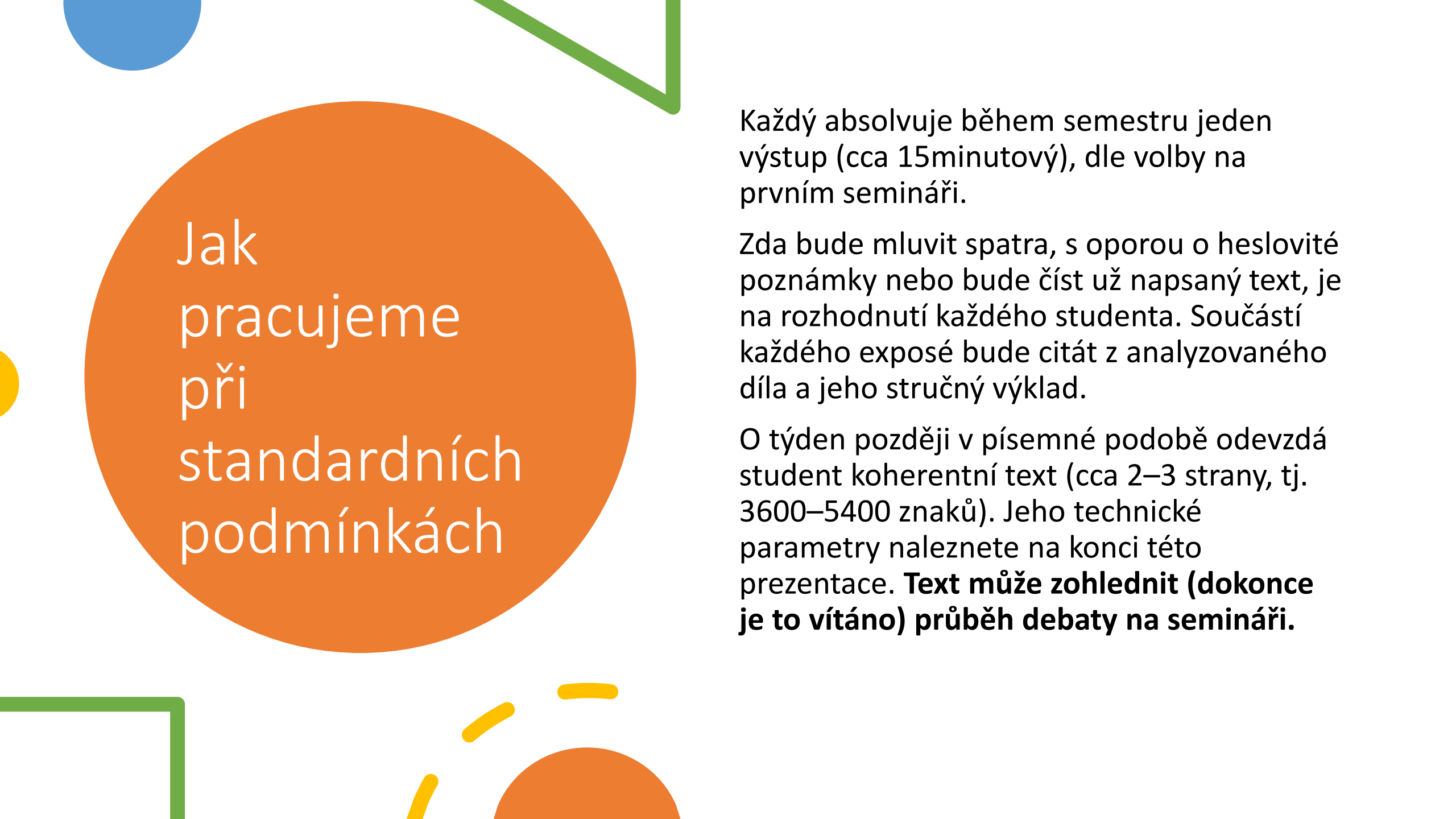
V ZS mají všichni studenti shodně zápočet za 3 kredity, v LS si vybírají ze dvou variant zkoušky: (1) Zkouška za 4 kredity bude ústní u vedoucího semináře, a to na základě seznamu literatury, který si student s sebou přinese. (2) Zkouška za 6 kreditů bude mít formu písemné práce předkládané vedoucímu semináře (minimální rozsah 10 NS, maximální 15 NS).

Všichni účastníci semináře čtou všechna beletristická díla, která jsou na programu, aktivní účast v semináři je samozřejmá, stejně jako pravidelná docházka (v případě nepřítomnosti na semináři se předpokládá odůvodněná omluva), průběžné plnění dílčích úkolů, a to buď přímou formou v průběhu výuky, nebo různorodými, dle situace modifikovanými alternativními distančními způsoby.

Co se na
semináři dělá

Jak
pracujeme
při
standardních
podmínkách

Každý absolvuje během semestru jeden výstup (cca 15minutový), dle volby na prvním semináři.

Zda bude mluvit spatra, s oporou o heslovité poznámky nebo bude číst už napsaný text, je na rozhodnutí každého studenta. Součástí každého exposé bude citát z analyzovaného díla a jeho stručný výklad.

O týden později v písemné podobě odevzdá student koherentní text (cca 2–3 strany, tj. 3600–5400 znaků). Jeho technické parametry naleznete na konci této prezentace. **Text může zohlednit (dokonce je to vítáno) průběh debaty na semináři.**

Jak pracujeme při distanční výuce

Vypracovaný referát zašle student vyučujícímu **týden předtím**, než je plánován seminář s „jeho“ tématem (tzn. je-li dané téma v programu vypsáno např. na 26. 10., odevzdá student svůj text nejpozději 19. 10.).

Vyučující jej po kontrole nebo redakci vloží do moodle (přihlašovací údaje jsou na konci této prezentace) a text tak bude přístupný všem účastníkům semináře.

Spolu s referátem vypíše vyučující několik otázek, z nichž si každý student (včetně autora referátu) vybere jednu, zpracuje ji (cca 800 znaků) a odpověď vloží jako „úkol“ do moodle.

Pokud to technické okolnosti umožní, bude se každý týden v daném čase konat nad těmito úkoly krátké on-line setkání.

Program semináře

- literární díla od roku 1945 do počátku šedesátých let 20. století
- básně, povídky, romány
- většina z nich v době svého vzniku nezveřejněna, ale rezonovala v sociálních mikrostrukturách kolem daného autora
- vzniká napětí mezi ztíženou, ale organickou extenzí moderní literatury první poloviny 20. století a její násilnou politickou destrukcí, která české písemnictví v jeho tvárných vyjadřovacích prostředcích vrátila – obrazně řečeno – před polovinu 19. století

Prameny

- většina děl zařazených do programu semináře je fyzicky dostupná v recepci Knihovny Jana Palacha **k prezenční četbě a studiu**
- v době epidemiologických opatření má však knihovna jistá omezení (max. počet studentů v jednotlivých místnostech KJP), proto nečtěte dané dílo až na poslední chvíli, nemuseli byste se do knihovny vejít
- využívejte fondů knihoven v místech svého bydliště, kde tato díla nebývají beznadějně rozpůjčována
- obtížněji dostupné texty jsou v digitální podobě k dispozici na moodle

1 / 12. 10. 2020

- Vítězslav **Nezval**: Historický obraz, Část III. Praha: Melantrich 1945, s. 59–84
- Jaroslav **Seifert**: S náručí otevřenou [1945], in J. S., Vějíř Boženy Němcové – Přilba hlíny – Ruka a plamen – Píseň o Viktorce, Praha: Československý spisovatel, 1987 s. 117–156; též in Dílo Jaroslava Seiferta 5, Praha: Akropolis, 2012, s. 247–285

DOPORUČENÁ LITERATURA (zkrácené bibl. údaje odkazují na závěrečný soupis literatury, šipka znamená přetisk v dalším vydání):

Bodlák 1946, Brabec 1966, Červenka 1991: 180–182, Dvořák 1946 (→ 2009), Pešat 1991: 164–168

2 / 19. 10. 2020

- Jan **Petrmichl**: Od května do Února. Kdo s koho, in J. P., Patnáct let české literatury, Praha: Československý spisovatel, 1961, s. 15–20
- Vítězslav **Rzounek**: Místo literatury v zápase o charakter republiky, in V. R., Nástin poválečné české literatury 1945–1980, Praha: Československý spisovatel, 1984, s. 55–62
- Jindřich **Černý**: 1950, in J. Č., Osudy českého divadla po druhé světové válce, Praha: Academia, 2007, s. 235–248

DOPORUČENÁ LITERATURA:

Brabec 2000 (→ 2009)

3 / 26. 10. 2020

- Jiří **Kolář**: Dny v roce (Básně 1946–1947). Praha: Fr. Borový, 1948 (České básně, sv. 78); 2. vyd. in J. K., Křestný list – Ódy a variace – Limb a jiné básně – Sedm kantát – Dny v roce – Roky v dnech. Dílo JK 1. Praha: Odeon, 1992, s. 251–335
- Vladimír **Holan**: Návrat, in V. H., Příběhy. Sebrané spisy VII, Praha: Odeon, 1970, s. 171–192; 2. vyd. Praha: Paseka, 2002, s. 109–128

DOPORUČENÁ LITERATURA:

Blažíček 1998 (→ 2002), Brabec 1964, Cieslar 1997 (→ 2002), Červenka 1964 (→ 1991), Opelík 2004: 112–150

4 / 2. 11. 2020

- Bohumil **Hrabal**: Kain [1949], in B. H., Židovský svícen. Sebrané spisy BH 2. Praha: Pražská imaginace, 1991, s. 7–37; též in B. H., Povídky, črty a hovory. Brno: Host, 2015 (Česká knižnice), s. 7–36; též in B. H., Křehký dluh – básnění a rané prózy. Spisy 1, Praha: Mladá fronta, 2017, s. 374–392

DOPORUČENÁ LITERATURA:

Baluch 2012, Cosentino 2014

5 / 9. 11. 2020

- Jiří **Weil**: Život s hvězdou. Praha: ELK – Družstvo Dílo, 1949; 3. vyd., ozn. jako 2., Praha: MF, 1964; 4. vyd., ozn. jako 3., Praha: Odeon, 1967 (Světová četba, sv. 383); 5. vyd. in J. W., Život s hvězdou – Na střeše je Mendelssohn. Praha: Československý spisovatel, 1990 (Knihovna české prózy 1945–1985), s. 9–189; 6. vyd. in J. W., Život s hvězdou – Na střeše je Mendelssohn – Žalozpěv za 77 297 obětí. Praha: NLN, 1999 (Česká knihovna), s. 9–231

DOPORUČENÁ LITERATURA:

Grossman 1949 (→ 2013), Skála 1949, Grebeníčková 1967 (→ 2015)

6 / 16. 11. 2020

- Egon **Bondy**: Totální realismus [1950], in E. B., Básnické spisy I. 1947–1963. Praha: Argo, 2014, s. 71–113
- Josef **Kainar**: Veliká láska, Praha: Československý spisovatel, 1950, 100 stran

DOPORUČENÁ LITERATURA:

Machovec 1991, Vajchr 2015 (→ 2018), Zandová 1998

7 / 23. 11. 2020

- Josef **Škvorecký**: Zákony džungle [1950], in J. Š., Příběhy o Líze a mladém Wertherovi a jiné povídky. Spisy JŠ 2. Praha: Ivo Železný, 1994, s. 89–136
- Ludvík **Aškenazy**: Gabore, Gabore, in L. A., Sto ohňů, Praha: Mír, 1952, s. 5–35

DOPORUČENÁ LITERATURA:

Haman 1994, Kosková 2004: 45–58, Zábřana 1992: 628–634 (→ 2001: 582–588)

8 / 30. 11. 2020

- Antonín **Brousek** (ed.): Podivuhodní kouzelníci (Čítanka českého stalinismu v řeči vázané z let 1945–1955). Purley: Rozmluvy, 1987
- básně Emila **Juliše** in sb. Život je všude [1956], ed. Jiří Kolář a Josef Hiršal, Praha: Paseka, 2005, s. 127–159

DOPORUČENÁ LITERATURA:

Brabec 1978 (→ 2015), Brousek 1987 (→ 1999), Jankovič 2015: 61–129, Král 1988 (→ 2015)

9 / 7. 12. 2020

- Jan **Hanč**: Sešity [1959–1962], in J. H., Události [smz. 1976]. Praha: Československý spisovatel, 1991, s. 65–232; též Praha: Torst, 1995, s. 179–339; též Praha: Torst, 2016, s. 197–345

DOPORUČENÁ LITERATURA:

Lopatka 1968 (→ 2010), Špirit 2016, Urbánek 1968, Vajchr 2020

10 / 14. 12. 2020

- Věra **Linhartová**: Promluva rozlišení, in V. L., Prostor k rozlišení, Praha: Mladá fronta, 1964, s. 84–110; 2. vyd. tamtéž 1965, s. 79–101

DOPORUČENÁ LITERATURA:

Hodrová 1991, Opelík 1965 (→ 1969), Richterová 1976 (→ 1986, 1991, 2015), Suchomel 1999

11 / 21. 12. 2020

- Zbyněk **Hejda**: Všechna slast, in Z. H., Básně, Praha: Torst, 1996, s. 29–78; též in Z. H., Básně, Praha: Triáda, 2013, s. 9–53

DOPORUČENÁ LITERATURA:

Doležal 1965 (→ 2007), Machonin 1979 (→ 1996), Petruželka 1996

Literatura 1

- **Baluch**, Jacek (2012): KAIN PODLE HRABALA, přel. M. Havránková. Praha: Academia
- **Blažíček**, Přemysl (1998): Skupina 42 – nové směřování poezie, in ČESKÁ LITERATURA 46, č. 2, s. 152–166; přetištěno in BLAŽÍČEK 2002: 105–125
- **Blažíček**, Přemysl (2002): KRITIKA A INTERPRETACE, ed. M. Špirit. Praha: Triáda
- **Bodlák**, Karel (1946): Dnešní situace české poezie, in LISTY 1, 1946/47, č. 1, 15. 4., s. 134–152; č. 2, 15. 6., s. 305–317
- **Brabec**, Jiří (1964): Příběhy Vladimíra Holana, in LITERÁRNÍ NOVINY 13, č. 16, 18. 4., s. 5
- **Brabec**, Jiří (1966): Hledání přítomného času. Poznámky k české literatuře 1945–1948 (II) a (III), in ORIENTACE 1, č. 2, s. 76–82; č. 3, s. 80–86
- **Brabec**, Jiří (1978): Z krajiny progresivní nepohody, in SPEKTRUM, č. 2, s. 41–47; přetištěno 2015
<http://www.ipsl.cz/index.php?id=831&menu=echa&sub=echa&str=aktualita.php>
- **Brabec**, Jiří (2000): Estetická norma a historie literatury v totalitním systému, in sb. ZLATÁ ŠEDESÁTÁ. Česká literatura, kultura a společnost v letech tání, kolotání a ...zklamání, ed. R. Denemarková. Praha: ÚČL AV ČR, s. 11–18; přetištěno in BRABEC 2009: 148–155
- **Brabec**, Jiří (2009): PANSTVÍ IDEOLOGIE A MOC LITERATURY, ed. J. Flaišman a M. Kosák. Praha: Akropolis
- **Brousek**, Antonín (1987): O poezii českého stalinismu bez pověr a iluzí, in ant. PODIVUHODNÍ KOUZELNÍCI. Čítanka českého stalinismu v řeči vázané z let 1945–55, uspořádal [+ úvod napsal a bibliografii sestavil] A. Brousek. Purley: Rozmluvy, s. 227–262; přetištěno in BROUSEK 1999: 494–519
- **Brousek**, Antonín (1999): PODŘEZÁVÁNÍ VĚTVE, ed. M. Špirit. Praha: Torst

Literatura 2

- **Cieslar, Jiří** (1997): Kolářovy dávné otázky, in KRITICKÁ PŘÍLOHA REVOLVER REVUE, č. 8, červen, s. 84–98; přetištěno in CIESLAR 2002: 259–282
- **Cieslar, Jiří** (2002): HLAS DENÍKU. Praha: Torst
- **Cosentino, Annalisa** (2014): Kainové bezradní, in Daniel Vojtěch (ed.): KLUBKO ARIADNINO. Praha: FF UK, s. 72–87
- **Červenka, Miroslav** (1964): Vědomí strasti. Prolegomena k epice Vladimíra Holana, in PLAMEN 6, č. 5, květen, s. 91–97; přetištěno in ČERVENKA 1991: 107–122
- **Červenka, Miroslav** (1991): STYL A VÝZNAM. Studie o básnících. Praha: Československý spisovatel
- **Doležal, Bohumil** (1965): Poezie mimo kontext, in TVÁŘ 2, č. 2, únor, s. 39–40; přetištěno in DOLEŽAL 2007: 124–126
- **Doležal, Bohumil** (2007): NETRPĚNÁ LITERATURA, ed. P. Šrámek, Praha: Torst
- **Dvořák, Miloš** (1946): Pásmo válečné lyriky, in AKORD 12, 1945/46, č. 3, s. 217–226; č. 4, s. 276–288; č. 5, s. 356–366; přetištěno in DVOŘÁK 2009: 55–95
- **Dvořák, Miloš** (2009): INFLACE SLOVA V NAŠEM VĚKU, ed. L. Soldán. Praha: Cherm
- **Grebeníčková, Růžena** (1967): Jiří Weil a moderní román, in JIŘÍ WEIL: ŽIVOT S HVĚZDOU. 3. vydání [má být 4.], Praha: Odeon, s. 7–34; přetištěno in GREBENÍČKOVÁ 2015: 376–394
- **Grebeníčková, Růžena** (2015): O LITERATUŘE VÝPRAVNÉ, ed. M. Špirit. Praha: Torst/IPSL
- **Grossman, Jan** (1949): Doslov, in Jiří Weil: ŽIVOT S HVĚZDOU. Praha: ELK – Družstvo Dílo, s. 211–214; přetištěno in GROSSMAN 2013: 362–364
- **Grossman, Jan** (2013): MEZI LITERATUROU A DIVADLEM I, ed. P. Šrámek. Praha: Torst

Literatura 3

- **Haman, Aleš** (1994): Po stopách tvůrčího vývoje atypického klasika, in LITERÁRNÍ NOVINY 5, č. 50, 15. 12., s. 6
- **Hodrová, Daniela** (1991): Stanu se sebou, stanu-li se řečí, in KRITICKÝ SBORNÍK 11, č. 1, s. 34–40
- **Jankovič, Milan** (2015): CESTY ZA SMYSLEM LITERÁRNÍHO DÍLA II, Praha: ÚČL AV ČR
- **Kosková, Hana** (2004): ŠKVORECKÝ. Praha: Literární akademie
- **Král, Petr** (1988): Podivuhodní kouzelníci, in SVĚDECTVÍ 20, č. 83–84, s. 791–795; přetištěno in KRÁL 2015: 528–531
- **Král, Petr** (2015): VLASTIZRADY. Eseje, články, kritiky a polemiky 1960–2014. Praha: Torst
- **Lopatka, Jan** (1968): Deníkové dílo Jana Hanče, in TVÁŘ 3, č. 2, prosinec, s. 32–36; přetištěno in LOPATKA 2010: 86–96
- **Lopatka, Jan** (2010): PŘEDPOKLADY TVORBY. Kritické vydání, ed. M. Špirit. Praha: Triáda – Plus
- **Machonin, Sergej** (1979): Křik proti smrti, in Zbyněk Hejda: BÁSNĚ. Praha: Edice Petlice; přetištěno in Zbyněk Hejda: BÁSNĚ. Praha: Torst, 1996, s. 319–326
- **Machovec, Martin** (1991): Bondy, Vodseďálek a edice Půlnoc, in REVOLVER REVUE, č. 15, s. 121–124
- **Opelík, Jiří** (1965): Quo vaditis, lector et auctor?, in ČESKÁ LITERATURA 13, č. 6, listopad, s. 489–493; přetištěno in OPELÍK 1969: 147–153
- **Opelík, Jiří** (1969): NENÁVIDĚNÉ ŘEMESLO. Výbor z kritik 1957–1968. Praha: Československý spisovatel
- **Opelík, Jiří** (2004): HOLANOVSKÉ NÁPOVĚDY. Praha: Thyrsus

Literatura 4

- **Pešat**, Zdeněk (1991): JAROSLAV SEIFERT. Praha: Československý spisovatel
- **Petruželka**, Antonín (1996): Zbyněk Hejda čerstvým klasikem, in LIDOVÉ NOVINY 9, č. 234, 5. 10., příl. Národní 9, č. 40, s. 5
- **Richterová**, Sylvie (1976): Proměny subjektu v próze Věry Linhartové, in RICERCHE SLAVISTICHE, 1975/76, č. 22–23, s. 251–274; přetištěno in RICHTEROVÁ 1986: 11–32 (1991: 13–34; 2015: 543–567)
- **Richterová**, Sylvie (1986): SLOVA A TICHŮ. München: Arkýř; 2. vydání Praha: Československý spisovatel, 1991
- **Richterová**, Sylvie (2015): ESEJE O ČESKÉ LITERATUŘE. Praha: Pulchra
- **Skála**, Ivan (1949): Rozhodný boj o realismus – přední úkol naší literatury, in NOVÝ ŽIVOT, č. 4, duben, s. 66–72
- **Suchomel**, Milan (1999): Překročit práh nemožného (Věra Linhartová předtím a potom), in ZLATÁ ŠEDESÁTÁ – Česká literatura, kultura a společnost v letech tání, kolotání a ...zklamání, Praha: ÚČL AV ČR
- **Špirit**, Michael (2016): Jan Hanč, milá zábava, in REVOLVER REVUE 31, č. 104, září, s. 13–36
- **Urbánek**, Zdeněk (1968): Rukopisy mají své příběhy, in LITERÁRNÍ LISTY 1, č. 8, 18. 4., s. 9
- **Vajchr**, Marek (2015): Dílo a podobenky, in REVOLVER REVUE 30, č. 99, červen, s. 226–227; přetištěno in VAJCHR 2018: 46–48
- **Vajchr**, Marek (2018): HONBA ZA SMYSLEM. Praha: Revolver Revue
- **Vajchr**, Marek (2020): Běh o život, in REVOLVER REVUE 35, č. 119, s. 196–199
- **Zábrana**, Jan (1992): CELÝ ŽIVOT (2). Výbor z deníků, ed. D. Karpatský, J. Šulc, E. Vitoušová a M. Zábranová. Praha: Torst; 3. vyd. v jednom svazku. Praha: Torst, 2001
- **Zandová**, Gertraude (1998): Básník – svědek – aktivista, in ČESKÁ LITERATURA 46, č. 6, s. 631–671

- (při standardní výuce) tisk z jedné strany papíru
- písmo: Times New Roman, Georgia nebo Calibri
- velikost: 11
- formátování odstavce: řádkování 1,5, mezery před i za: 0 b.
- číslování stran: dole uprostřed

Formální úprava odevzdávaného textu 1

Formální úprava odevzdávaného textu 2

- na prvním řádku: Jméno Příjmení
- pod tím: Česká literatura 20 II ZS 2020
- pod tím: Název referátu (zpravidla spisovatelovo jméno a titul analyzovaného díla)
- vynechaná řádka
- začátek textu (první odstavec neodsazujeme od levého kraje, další pak ano)

Formální úprava odevzdávaného textu 3

- soupis použité literatury uvádíme na závěr textu, po dvou vynechaných řádkách
- členíme ho na Prameny a Literaturu
- „pramenem“ je analyzované dílo
- „literaturu“ tvoří knihy a články, které pojednávají o analyzovaném díle a my jsme je při rozboru použili
- v soupisu neuvádíme základní slovníkové a literárněhistorické příručky, neboť zacházení s nimi při studiu je samozřejmostí

Formální úprava odevzdávaného textu 4

- bibliografické údaje pramenů a literatury uvádějte dle tohoto vzoru:

Weil, Jiří (1949): Život s hvězdou (Praha: ELK – Družstvo Dílo) nebo

Weil, Jiří (1999): Život s hvězdou [1949], in J. W., Život s hvězdou – Na střeše je Mendelssohn – Žalozpěv za 77 297 obětí (Praha: NLN), s. 9–231

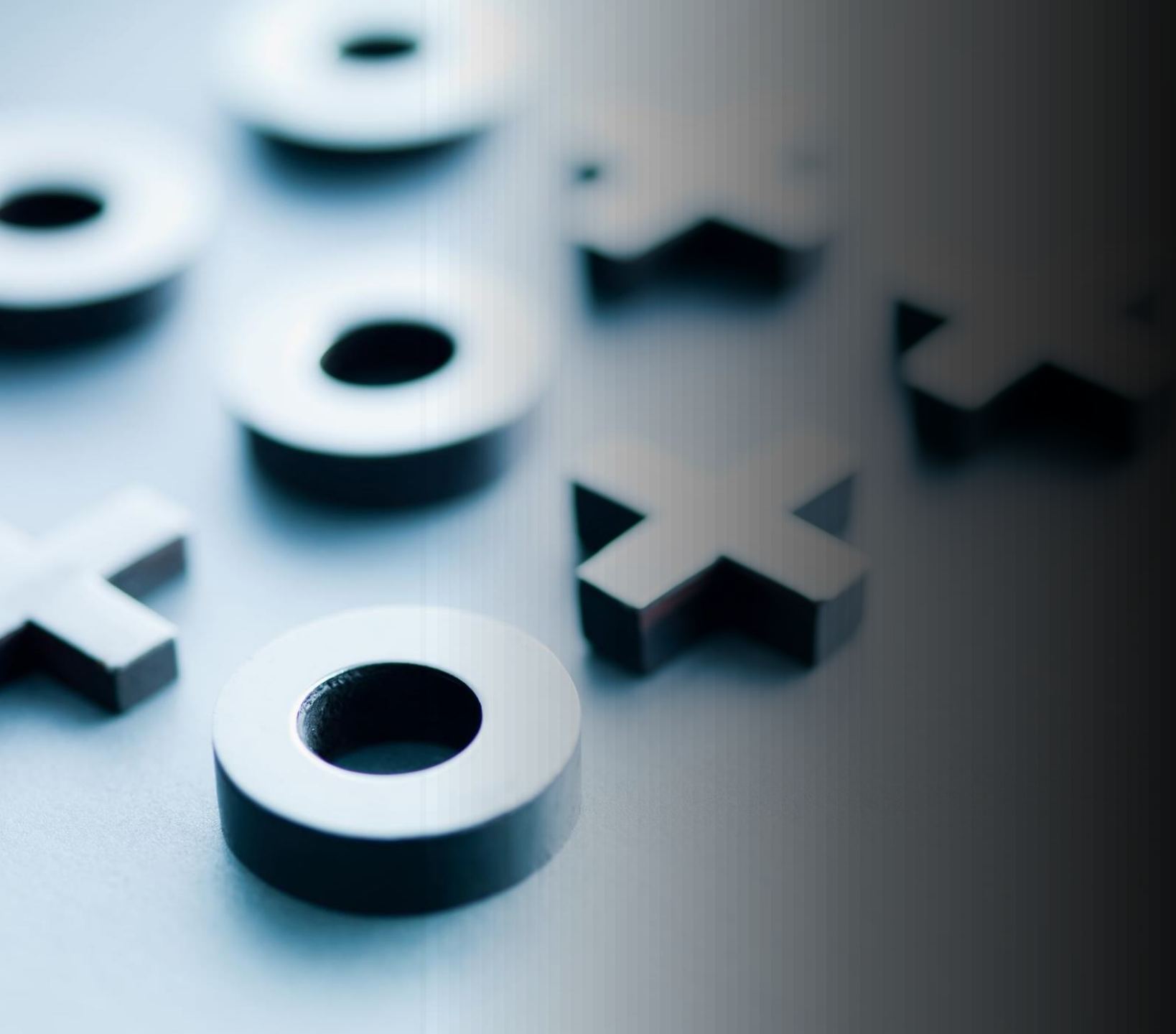
- ve svém textu pak za citací uveďte v závorce jen: (Weil 1949: číslo strany, z níž citujete), resp. (Weil 1999: xxx)
- poznámky pod čarou používejte pro textové odbočky od hlavního výkladu, nikoli pro bibliografické údaje

Formální úprava odevzdávaného textu 5

- citujeme-li internetové zdroje, pak v této podobě:

<<http://i-kanon.cz/2019/03/14/odvaha-mu-neschazi/> [14. 5. 2019]>

= ve špičatých závorkách uvádíme na konci v závorkách hranatých den navštívené stránky

vypracovaný úkol vložte na moodle

<https://dl1.cuni.cz/>

Česká literatura 20. století II -
seminář

klíč k zápisu: ceslitsem20
